

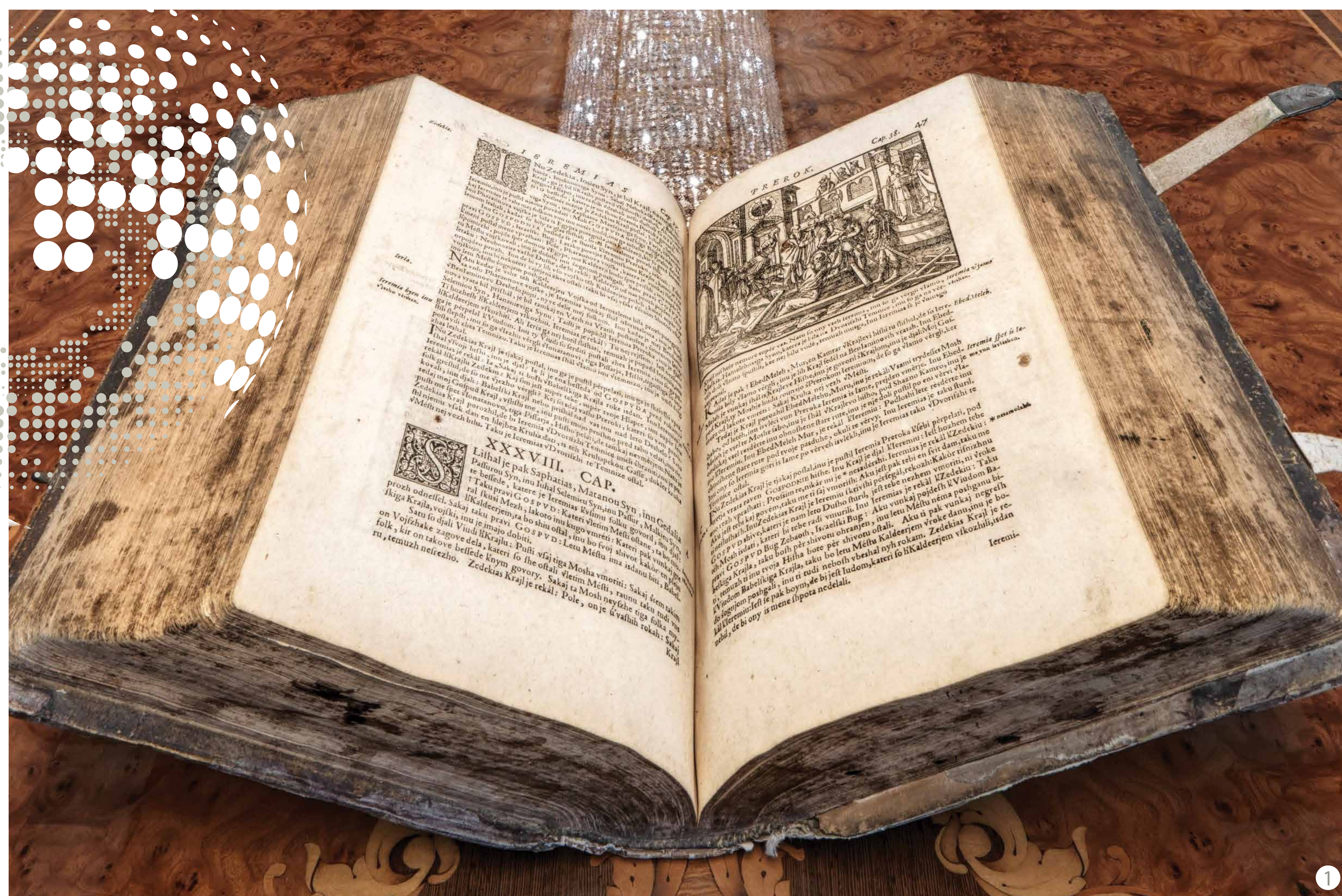
SPOMIN SLOVENIJE

SLOVENSKA NACIONALNA LISTA – UNESCO SPOMIN SVETA

MEMORY OF SPOMIN
THE WORLD SVETA

BIBLIJA JURIIA DALMATINA, 1584

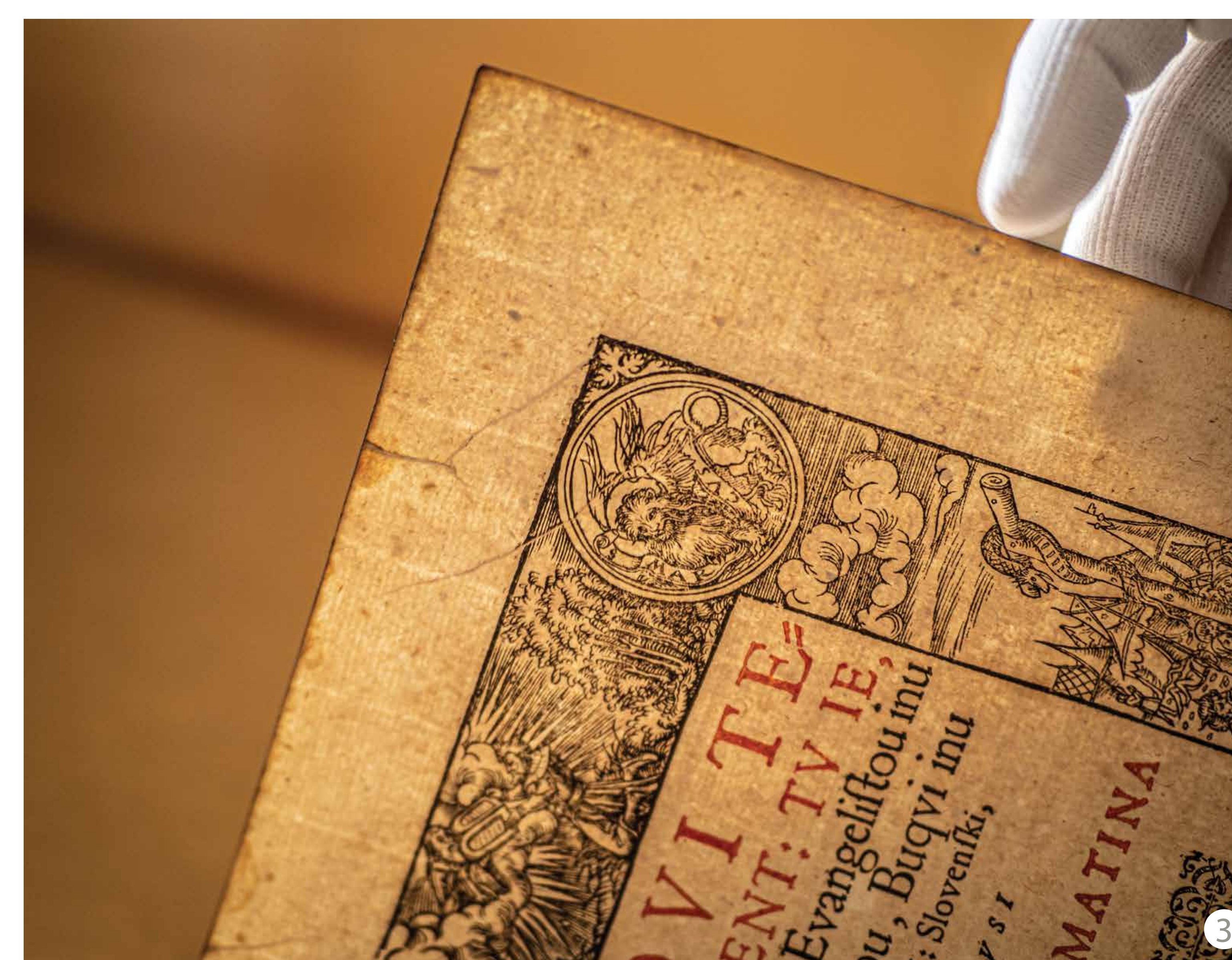
JAVNI GOSPODARSKI ZAVOD PROTOKOLARNE STORITVE REPUBLIKE SLOVENIJE, GRAD BRDO

1

2

3

4

Biblija Jurija Dalmatina je najpomembnejše delo slovenske protestantske književnosti in sploh slovenske pisane besede z začetka novega veka ter edinstveno delo na kulturnozgodovinski razvojni poti slovenstva. Dalmatin je prevodu Svetega pisma posvetil skoraj desetletje svojega življenja. Čeprav je imel poleg latinščine tudi precej znanja grščine in hebrejščine, je pri delu izhajal iz nemškega prevoda Martina Lutra. Biblija je bila natisnjena v nemškem Wittenbergu leta 1583, saj je deželni knez tisk v Ljubljani prepovedal. Od celotne naklade 1.500 izvodov je danes v Sloveniji evidentiranih 39 primerkov, v tujini pa vsaj 45. Vpisani izvod je hranjen na Gradu Brdo pri Kranju, ki je bil v času protestantizma sedež plemiške družine Egkh-Hungerspach.

Njen najvidnejši predstavnik, Janez Jožef Egkh, je bil Trubarjev prijatelj in član komisije, ki je leta 1560 pregledala Trubarjeva dela, da ugotovi, ali so skladna z augsburško veroizpovedjo in ali so ustrezno prevedena v slovenski jezik. Izvrstno ohranjeni primerec je vezan v galunsko usnje bele barve in ima na prednji platnici slepo vtisnjen Lutrov doprnski portret. Dalmatinov prevod Biblije je štirinajsti prevod tega dela v svetovne jezike. Kar dvesto let je zaradi široke uporabe vzdrževal slovensko in pravopisno normo, v uporabi pa je ostal do Japljevih prevodov iz osemdesetih in devetdesetih let 18. stoletja. Delo ima nacionalni pomen in pomen za razvoj slovenskega jezika ter kulturno civilizacijski pomen prevoda biblije, predstavlja tudi vir za zgodovino krščanstva na Slovenskem.

1. Dalmatinovo Biblijo so v 1500 izvodih, ki obsegajo po 1520 strani, wittenberški tiskarji natisnili v 166 dneh, tj. med 28. majem in 9. novembrom 1583. Foto: Tomaž Lauko (NMS).
2. Dalmatinov prevod Svetega pisma, naslovna stran. Foto: Maj Blatnik (NUK).
3. Dalmatinov prevod Svetega pisma, detajl naslovne strani Nove zaveze z upodobitvijo krilatega leva, simbola evangelista Marka. Foto: Maj Blatnik (NUK).
4. Knjižni ovoj Dalmatinovega prevoda Svetega pisma je prevlečen z belim galunskim usnjem in okrašen s slepimi odtisi. Foto: Maj Blatnik (NUK).

